

Bu gün dünya siyasətinin ən aktual məsələlərindən biri enerji təhlükəsizliyidir. Təsadüfi deyil ki, son vaxtlar keçirilən bütün siyasi və iqtisadi məzmunlu konfransların gündəliyində də yer tutan başlıca məsələlərdən biri dövlətlərin enerji təhlükəsizliyidir. Xüsusən Avropa ölkələri özlərinin enerji təhlükəsizliyini təkmilləşdirməyə və gücləndirməyə ehtiyac duyurlar. Buna görə də bu dövlətlər hazırda genişmiqyaslı infrastruktur və enerji layihəsi olan “Cənub qaz dəhlizi”nin enerji təminatında əsas mənbələrdən biri olacağına əmindirlər.

Azərbaycan qlobal miqyasda mühüm siyasi və iqtisadi tərəfdaş kimi qəbul olunur

“Cənub qaz dəhlizi” Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin ikinci toplantısı bunu bir daha təsdiq etdi

Bu layihənin reallaşması Avropanın enerji təhlükəsizliyinə həqiqətən yeni elementlər gətirəcək. Çünki “Cənub qaz dəhlizi” Avropa ölkələrinin enerji təminatında yeni imkanlar açaraq qaz tədarükü mənbələrini şaxələndirməyə, yeni alternativ marşrutlardan istifadəyə, yüz minlərlə adamı sərflə enerji ilə təmin etməyə şərait yaradacaq, dəhliz boyunca yerləşən ölkələrdə yeni texnologiyaların, iş yerlərinin açılmasına və investisiyaların artmasına gətirib çıxaracaq. Məhz buna görə həm Avropa İttifaqı, beynəlxalq maliyyə təşkilatları, həm də Amerika Birləşmiş Ştatları bu layihəyə maraqlıdır. Fevralın 29-da Bakıda keçirilən “Cənub qaz dəhlizi” Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin ikinci toplantısı bütün bunların təsdiqi olmaqla yanaşı bir daha göstərdi ki, “Cənub qaz dəhlizi” uğurla reallaşır.

Xatırladaq ki, Bakıda bir il bundan əvvəl keçirilmiş “Cənub qaz dəhlizi” Məşvərət Şurasının birinci toplantısı bütün layihə üzvləri arasında əlaqələndirməni yaratmaq məqsədilə göstərilmiş söylərin, siyasi iradənin təzahürü idi. Bütün bunlar isə layihə üzrə mühüm irəliləyiş və uğurlarla öz nəticələrini göstərməkdədir. Bunu 2015-ci ildə görülmüş işlər də təsdiq edir. Belə ki, ötən il qlobal səviyyədə iqtisadi baxımdan çətinliklər yaşansa da, “Cənub qaz dəhlizi” layihəsi üzrə yaxşı nəticələr əldə edilib. Layihə üzrə ötən ilin ən yaddaqalan hadisəsi Türkiyənin Qars vilayətində Türkiyə, Gürcüstan və Azərbaycan prezidentlərinin iştirakı ilə TANAP-ın təməlinin qoyulması idi. Bundan başqa, ötən ilin nailiyyətləri sırasında layihənin həyata keçirilməsində iştirak edən ölkələr arasında söylərin əlaqələndirilməsini də xüsusi qeyd etmək lazımdır. Çünki əməkdaşlıq və əlaqələndirmə səviyyəsi, qarşılıqlı etimad həyata keçirilən

genişmiqyaslı işlərin uğurla başa çatdırılmasında olduqca vacibdir.

Bu mənada Bakıda “Cənub qaz dəhlizi” Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin ikinci toplantısının keçirilməsi olduqca böyük əhəmiyyətə malik idi. Toplantıda ötən il görülmüş işlər bir daha nəzərdən keçirildi və 2016-cı il üçün proqram planlaşdırıldı. Məşvərət Şurasının ikinci iclasında bir sıra dövlətlərin əlaqədar qurumlarının rəhbər şəxslərinin və Avropa İttifaqının müvafiq təşkilatlarının yüksək səviyyəli rəsmi nümayəndələrinin iştirak etməsi “Cənub qaz dəhlizi” layihəsinin beynəlxalq və transmilli məzmunundan xəbər verir. İştirakçıların tərkibi, hər bir ölkənin yüksək siyasi səviyyədə təmsil olunması göstərdi ki, bütün hökumətlər və tərəfdaşlar layihənin uğurla başa çatdırılmasında maraqlıdırlar. Xatırladaq ki, iclasda, “Cənub qaz dəhlizi”nin iştirakçısı olan ölkələrin energetika nazirləri və müxtəlif qurumların təmsilçiləri, o cümlədən Avropa İttifaqının xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi, Avropa Komissiyasının vitse-prezidenti Federika Moqerini, Avropa Komissiyasının enerji birliyi üzrə vitse-prezidenti Maroş Şevçoviç, Türkiyənin energetika və təbii sərvətlər naziri Berat Albayrak, ABŞ Dövlət Departamentinin enerji ehtiyatları bürosunun xüsusi nümayəndəsi və əlaqələndiricisi Amos Hokşteyn, Böyük Britaniyanın enerji və iqlim dəyişikliyi departamentinin beynəlxalq enerji məsələləri şöbəsinin baş direktoru Edmund Hosker, İtaliya Nazirlər Şurasının dövlət katibi Klavdio De Vinçenti və digər şəxslər iştirak edirdilər. Toplantıda çıxış edən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ölkəmizin bu layihənin həyata keçirilməsində düşünülmüş siyasət yürütdüyünü bildirib: “Öz enerji siyasətinə qəti surətdə sadiq qalan, hər zaman azad rəqabəti, bazar iqtisadiyyatını,

enerji sahəsində toqquşmanı deyil, əməkdaşlığı təşviq edən Azərbaycan enerji şaxələndirilməsində, enerji təhlükəsizliyində mühüm rol oynayır. Eyni zamanda hesab edirik ki, ölkəmiz bu layihənin həyata keçirilməsində düşünülmüş siyasət nümayiş etdirir. Enerji amili heç zaman siyasi təşəbbüs və ya siyasi tələb vasitəsi olmalı deyil. Biz enerji əməkdaşlığını siyasi formatdan ayırmalıyıq. Yalnız bu halda biz uğurlu qazana bilirik. Fikrimcə, bu şəkildə qurduğumuz əməkdaşlıq bunu nümayiş etdirir. Biz “Cənub qaz dəhlizi” layihəsinin həyata keçirilməsinə sadiq. Azərbaycan üçün bu, o deməkdir ki, gələn bir neçə il, onilliklər ərzində ölkəmiz hasil edə biləcək həcmə uyğun təbii qazın satışından yararlanacaq”.

Azərbaycanın son iyirmi il ərzində başladığı bütün layihələr uğurlu layihələr olduğunu və “Cənub qaz dəhlizi” layihəsinin Avropanın enerji xəritəsini dəyişəcəyini diqqətə çatdıran Prezident İlham Əliyev onu da bildirib ki, Azərbaycan qaydaları, təcrübə və qanunvericiliklə tənzimlənən böyük bazarlara çıxışı əldə edəcək, Avropa istehlakçıları isə etibarlı, dost mənbədən, yeni mənbədən qaz alacaqlar. Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin ikinci toplantısında çıxış edən hər bir qonaq isə Azərbaycanın “Cənub qaz dəhlizi”nin əsas aparıcısı kimi strateji rolunu xüsusilə diqqətə çatdırdı. Layihənin uğurla reallaşmasına, töhfələrinə, konstruktiv və mütərəqqi təşəbbüslərinə görə Prezident İlham Əliyevə təşəkkürlərini bildiren ayrı-ayrı ölkələrin və Avropa İttifaqının rəsmiləri əməkdaşlığın bu formatının praktiki və yaxşı nəticələrini gördüklərini bildirdilər.

“Cənub qaz dəhlizi” Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin ikinci toplantısının Birgə Bəyannaməsi də imzalanıb. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, Avropa Komissiyası-

nın vitse-prezidenti Federika Moqerini imzalanma mərasimində iştirak edəblər. Birgə Bəyannaməni “Cənub qaz dəhlizi” layihəsinin iştirakçısı olan ölkələrin nazirləri və xüsusi nümayəndələri imzalayıblar. Birgə Bəyannamədə keçən dövr ərzində layihənin icrası istiqamətində görülmüş işlər yüksək qiymətləndirilir. Əldə olunmuş nəticələrin layihənin vaxtında və uğurla icrasına şərait yaratmaqla strateji hədəflərə çatmağa xidmət edəcəyi bildirilir. Bəyannamənin ümumi məzmunundan belə aydın olur ki, Avropa İttifaqı Azərbaycanın enerji mənbələrini şaxələndirmək təşəbbüsünü daha da genişləndirmək, “Cənub qaz dəhlizi”nə yeni tədarükçülər cəlb etmək niyyətindədir.

“Cənub qaz dəhlizi”nin ərsəyə gəlməsində regionda qlobal xarakterli bütün layihələrin təşəbbüskarı olan Azərbaycanın siyasi iradəsi həlledici olmuşdur. Bu təşəbbüs Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə enerji təhlükəsizliyi sahəsində faydalı əməkdaşlıq əlaqələrinin daha geniş arealda inkişafı üçün etibarlı zəmin hazırlamışdır. “Cənub qaz dəhlizi” Məşvərət Şurasının hər iki toplantısının da Bakıda keçirilməsi Azərbaycanın bu layihənin reallaşmasında həlledici rolunun təsdiqi ilə yanaşı, ölkəmizin regional və qlobal miqyasda ciddi iqtisadi-siyasi tərəfdaş kimi qazandığı böyük nüfuzun növbəti təzahürüdür.

Məşvərət Şurasının ikinci toplantısı bir daha ona dəlalət edir ki, ciddi siyasi iradə və ahəngdar əməkdaşlıq “Cənub qaz dəhlizi” layihəsinin uğurlu icrasına gətirib çıxaracaq. Bu da öz növbəsində ölkələr arasında dostluq münasibətlərini daha da dərinləşdirir və regional əməkdaşlığı əhəmiyyətli dərəcədə gücləndirir.

Rəşad CƏFƏRLİ,
“Azərbaycan”